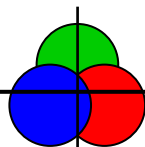


Rublev: Treenighedens ikon



Af Syster Veronica: Brev om bøn. Artos bokförlag 1999. Meditation Side 65ff.
Efter inspiration af Daniel Ange, præst i Frankrig. Oversættelse fra svensk v.
Kirsten Ernen Beck

Hvem er disse tre, der har slået sig ned ved bordet? De har deres vandringsstave i hænderne. Er de kommet langvejs fra? De er tilsyneladende grebet af en dyb, inderlig, ordløs samtale. De sidder stille, men ikke urørlige, der er et usynligt bånd mellem dem, et liv, som forener dem.

Andrej Rublev malede dem i Rusland for fem hundrede år siden, og de har ikke mistet noget af deres skønhed, af deres oprindelige ungdom og kraft. Hvem tænkte Andrej på, da han malede disse tre engle? Han samlede sig i bøn og faste. Mens han længe befandt sig i stilhed, var han optaget af en indre vision, opmærksom på den indre gæst, hvis ansigt han begyndte at kunne skimte. Til sidst malede han (idet han fulgte kirkens ikonografiske tradition) de tre gæster, som en gang besøgte Abraham.

"Engang viste Herren sig ved Mamres Ege for Abraham, mens han sad i teltåbningen på den varmeste tid af dagen. Han så op og fik øje på tre mænd, som stod der, og da han så dem, løb han dem i møde fra teltåbningen og kastede sig til jorden for dem. Han sagde: *"Herre, hvis jeg har fundet nåde for dine øjne, så gå ikke din tjener forbi."* (1. Mos 18,1-3) Nu sidder de ved bordet, disse tre hemmelighedsfulde gæster, som undertiden virker så forenede med hinanden, at de synes at være ét, og Abraham tiltaler dem i éntal: "Herre!" De tre er én, én og samtidig tre. Den guddommelige gæst, som Andrej betragter i sit indre, er den treenige Gud: Fader, Søn og Helligånd, derfor maler han de tre gæster. Gud kan vi ikke se, og den treenige Gud forbliver usynlig, men disse tre engle kan



hjælpe os, så vi kan betragte Guds mysterium, så vi kan nærme os de tre personers hemmelighedsfulde liv og deres gensidige kærlighed. Billedet kan give os et glimt af det guddommelige liv, som vi er kaldede til at deltage i, og som allerede nu på usynlig vis findes i os, når vi er døbt i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.

Ikonen taler sit eget sprog. Alt har sin betydning: Formerne, farverne, englenes stilling. En usynlig cirkel, hvis centrum er ved kalken på bordet, omgiver de tre engle. De er inddragne i en bevægelse, som synes at have sin begyndelse hos englen til højre og slutter i hvilen hos englen til venstre og i huset over hans hoved. Den højre og venstre engels hoveder bøjer sig mod englen i midten. Englene er absolut lige. Man kan ikke sige, at nogen af dem skulle være ældst eller størst. Det eneste, der adskiller dem, er deres forskellige stillinger, bevægelserne og farverne på deres klæder.

Englen til venstre synes at være den, som får bevægelsen til at hvile. Farverne på hans tøj er ikke lige så kraftige som hos de andre.

Det blå, det himmelske, stikker blot en smule frem på hans bryst, og det lysende røde, som den midterste engel er klædt i, er hos ham erstattet af en blegere farve, hvori det grønne – livets farve – blander sig. Farverne er hos de andre engle så meget stærkere og mere lysende, at han næsten virker tilbagetrukket. Han er vendt mod de to andre, som til gengæld vender sig mod ham med stor ømhed. Hvem er han, så samlet, så stærk og samtidig næsten tilbageholdende? Er det ikke ham, der er kilden til alting? Når vi nøje iagttager billedet, ser vi, at ikke blot de to engles hoveder er vendte mod ham, men også bjerget og træet i baggrunden synes at være inddragne i den samme bevægelse. Alt har sit ophav hos Faderen, og hele kosmos, hele skabelsen drages til ham og længes efter at se ham, at træde ind i hans gårde. *"Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre!"* (Sl 84,2)

Englen i midten, er han ikke *"den usynlige Guds billede, al skabnings førstefødte."* (Kol 1,15), *"Ordet var hos Gud."* (Joh 1,1)? Der er så megen kærlighed i hans blik. Han synes at sige sit: "Ja, Fader!" og allerede sige ja til den smertefyldte kalk på bordet, som hans hånd velsigner.

Hans lysende blå kappe med dens mange folder synes at symbolisere den flod af guddommeligt liv, som i ham er kommet ned til vor jord. Og den pragtfulde tunika, er den ikke rød, som det blod, der blev udgydt for os? Faderens og Sønnens lykke ville ikke være fuldkommen, hvis den ikke blev delt med englen til højre. Englen med de indadvendte linier synes at være ren modtagelighed, intet er hans, han er rig af den kærlighed, som strømmer ud fra Faderen. Alle modtager og giver. Der er mellem dem et evigt *"alt mit er dit."* (Luk 15,31). Ingen beholder noget som helst for sig selv.

Den grønne kappe, som den tredje engel er draperet i, er den ikke tegn på vor jords grønhed? Hans hånd ved siden af kalken, minder den ikke om en fugl, Guds Ånde, som svævede over vandet i begyndelsen? Helligånden, Herren og Livgiveren, som

former os i Sønnens billede, som er Guds kærlighed udgydt i vore hjerter.

Guds kærlighed forbliver ikke hos de tre. Åndens blik synes at vente på nogen, indbyde nogen til festen. Ja, cirklen lukker sig ikke. På den hvide dug, som dækker bordet, ser vi en firkant. Hvad betyder den? Hvorfor findes dette tegn umiddelbart nedenfor kalken? Firkanten repræsenterer de fire verdenshjørner, den er tegnet på vor jord. Jorden har sin plads her, inde i den cirkel, som de tre engles legemer danner, indsluttet i deres liv, i deres kærlighed. Den er så lille, men så vigtig, den er som en øjesten, udvalgt før verdens skabelse og målet for Guds evige kærlighed. *"For før verden blev grundlagt, har Gud i ham udvalgt os til at stå hellige og uden fejl for hans ansigt i kærlighed."* (Ef. 1,4)

I kalken, som står i centrum, ovenfor firkanten, kunne man tidligere se en drueklase, men da ikonen blev restaureret, opdagede man, at det, der oprindeligt havde været malet, var et lam, Guds lam, bestemt *"før verden blev grundlagt."* (1 Pet 1,20) For før verden blev grundlagt, har Faderen udvalgt os i Kristus til at stå hellige og uden fejl for hans ansigt i kærlighed, skriver Paulus. (Ef 1,4)

Du, som her betragter billedet, ser du, at de tre venter på nogen, at der findes yderligere en plads ved bordet, her foran? Se, de venter på dig, de venter på hele menneskeheden. Du er indbudt til at træde frem og deltage i Treenighedens fest, til at blive elsket og at elske tilbage. Tro ikke, at du er for lille, for uværdig. Sønnen har udgydt sit blod for dig, han har forberedt den fejlfrie bryllupsklædning til dig, Ånden vil føre dig til det guddommelige liv. Han er din indre mester, som leder dig skridt for skridt ind i bryllupssalen. Faderen kalder dig ved navn. Kom, allerede nu kan du deltage i festen, om end i troen og på en gådefuld måde, i forventning om den herlighed, som en dag skal åbenbares.